

Gemeente Renkum

Van
College

Kenmerk

Aan
Gemeenteraad

Kopie aan

Datum
3 november 2020

Onderwerp
Euregio en Regio Arnhem-Nijmegen

In de raadsvergadering van 2 november 2020 is een memo toegezegd over de Euregio, met aanvullend ook nog informatie over de Regio Arnhem Nijmegen en The Economic Board.

- **Euregio Rijn-Waal**

Waarom waren we lid geworden van de Euregio?

De Gemeente Renkum is in 2010 toegetreden tot de Euregio Rijn-Waal. Hiertoe is toen besloten nadat er tijdens de behandeling van de Begroting 2010 vanuit de raad is geopperd dat Renkum zich – in navolging van de andere regiogemeenten¹ – zou moeten aansluiten bij de Euregio. Bij het besluit tot toetreding tot de Euregio is het voorstel hiervoor getoetst aan de uitgangspunten van de toen geldende Nota verbonden partijen.

Met name het argument uit de Nota wat betreft de *doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering van beleid* is toen genoemd als het voornaamste argument voor aansluiting bij de Euregio. Dit is onderbouwd door te noemen dat de Euregio het vehikel is dat Renkum kan gebruiken om door middel van (grensoverschrijdende) samenwerking subsidiemogelijkheden aan te boren, met behulp waarvan we onze (eigen) doelen beter kunnen realiseren. Ook was het argument dat toetreding tot de Euregio zou bijdragen aan het vergroten van het besef over de aanwezigheid van subsidiemogelijkheden en het stimuleren dat daarvan vaker gebruik wordt gemaakt.

Nog een ander argument op basis waarvan we lid zijn geworden van de Euregio is het *onderstrepen van het belang van de Europese eenwording en vergroting van het bewustzijn daaromtrent*. Dit argument is zeker voor onze gemeente met onze Airborne-geschiedenis nog altijd belangrijk en relevant.

Wat levert het lidmaatschap op?

Zoals genoemd was één van onze argumenten om lid te worden van de Euregio het gebruik maken van subsidiemogelijkheden waarmee we onze doelen beter kunnen realiseren. In relatie tot dit argument kan worden genoemd dat we de afgelopen jaren direct geprofiteerd hebben en nog steeds profiteren van de Euregionale samenwerking in de vorm van projecten gesubsidieerd via de Euregio.

Zo hebben we in de periode 2012-2015 deelgenomen aan het project *Klimaschutz in Kommunen in der Euregio Rhein-Waal (KliKER)*. In het kader van dit project zijn drie pilots – klimaataanpak, verduur-

¹ Ook nu nog is het overgrote deel van de gemeenten in de regio Arnhem Nijmegen lid van de Euregio. Ook zijn er banden tussen de Euregio en de Regio Arnhem-Nijmegen. Het programma *Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid* waaraan nu gewerkt wordt in de Regio Arnhem-Nijmegen – en na besluitvorming over de versterkte regio, de opgave de *Verbonden regio* gaat heten – is gelinkt aan het Euregionaal Mobiliteitsplan.

zamen openbare gebouwen en wijkaanpak – georganiseerd, waaraan we hebben meegenomen. Dit heeft ons o.a. onze eerste CO₂-footpunt opgeleverd, klimaatateliers en een adviesrapport over het verduurzamen van een aantal gemeentelijke panden. Resultaten die allemaal in lijn waren met onze routekaart om in 2040 klimaatneutraal te zijn.

Daarnaast nemen we nu nog deel aan het project E-bus 2020 gericht op productinnovaties voor trolley-accubussen. In het kader hiervan zijn er laadstations voor elektrische voertuigen ontwikkeld die zijn aangesloten op de trolleybovenleiding. Eén daarvan staat in Oosterbeek aan de Utrechtseweg.

De Euregio Rijn-Waal is er verder niet alleen direct voor ons als gemeentelijke organisatie in het bereiken van onze doelen. De Euregio draagt ook bij aan diensten waar inwoners, bedrijven, organisaties en (kennis)instellingen uit onze gemeente rechtstreeks zelf gebruik van kunnen maken. Denk hierbij aan het GrensInfoPunt in Kleve waar jaarlijks enkele duizenden grenspondelaars en werkgevers worden geholpen; leerlingen uit Renkum die op scholen en ROC's in de regio zitten die samenwerken om het aanbod aan buurtal- en buurcultuuronderwijs in de Euregio te versterken; en ziekenhuizen, zorginstellingen en patiënten die profiteren van de verbetering van de gezondheidszorg in de grensregio als gevolg van de samenwerking in het Euregionaal Forum Grensoverschrijdende Gezondheidszorg.

Inwoners, bedrijven, organisaties en (kennis)instellingen uit onze gemeente kunnen dus profiteren van de Euregio buiten onze gemeente om, maar wel alleen omdat wij als gemeente lid zijn van de Euregio. Als we geen lid meer zijn van de Euregio komen we buiten het Euregio-gebied te vallen en kunnen we zij geen aanspraak meer maken op de diensten die mogelijk worden gemaakt door de Euregio.

Daarnaast speelt de Euregio een belangrijke rol in het verzamelen en beschikbaar stellen van informatie over de COVID-19 pandemie en de in de context hiervan genomen maatregelen. In deze context heeft Het Euregionale Forum voor Grensoverschrijdende Gezondheidszorg ook zijn meerwaarde bewezen, waardoor Duitse ziekenhuizen bereid waren om IC-patiënten uit Nederland op te nemen is deel. Ook zet de Euregio zich op dit moment in voor de arbeidsomstandigheden en huisvesting van arbeidsmigranten in de grensregio. Deze uitzendkrachten werken onder zware arbeidsomstandigheden o.a. in de Nederlandse vleesindustrie en zijn veelal onder preciaire omstandigheden in Duitsland gehuisvest. Een situatie die al langer bekend was, maar die door de COVID-19-pandemie is blootgelegd. De Euregio faciliteert ook in het versterken van de samenwerking van de Nederlandse en Duitse veiligheidsregio's, op bijvoorbeeld het gebied van ondermijning.

Strategische Agenda 2025+

De Euregio heeft recent haar Strategische Agenda 2025+ afgerond. Door middel van workshops, een enquête en door discussies in de Euregiocommissies en de Euregioraad hebben de leden hun inbreng kunnen geven. Daarnaast is ook rekening gehouden met de inhoud van de gemeentelijke en regionale visies bij het formuleren van de nieuwe agenda. Omdat voor de uitvoering van de agenda externe stakeholders uit het bedrijfsleven, onderwijs, wetenschap, politiek en het maatschappelijk middenveld belangrijk zijn, is het dagelijks bestuur van de Euregio ook in gesprek gegaan met ca. 30 stakeholders uit Nederland en Duitsland.

Onderwerp

Euregio en Regio Arnhem-Nijmegen

Datum

3 november 2020

Kenmerk

Pagina

2 van 5

De Strategische Agenda is in concept ter consultatie voorgelegd aan de leden en stakeholders. Ook wij hebben een reactie gegeven op de Strategische Agenda – deze reactie is afgestemd met de Euregio-raadsleden uit uw raad. Tegelijk met deze memo ontvangt u ook deze reactie op de Strategische Agenda.

In de Strategische Agenda 2025+ zijn vier grensuitdagingen geformuleerd: economie en klimaat, arbeidsmarkt en onderwijs, leefbaarheid en Euregionale identiteit. Deze grensuitdagingen sluiten aan grotendeels aan bij onze eigen ambities. Een belangrijke katalysator voor het behalen van resultaten wat betreft deze grensuitdagingen zijn de INTERREG-subsidies. De voorbereidingen voor het nieuwe INTERREG VA Duitsland-Nederland programma (2021-2027) zijn gestart, met naar verwachting een bedrag van €220 miljoen voor projecten in de thema's een innovatiever programmagebied, een groener programmabeleid, en samen werken aan een verbonden grensgebied.

Zelf meer uit de Euregio halen

Wel is het zo dat we zelf meer uit de Euregio kunnen halen. We moeten beter/ slimmer worden in het voordeel halen uit de samenwerking in Euregionaal verband, het inzetten op het aansluiten bij geplande en lopende (INTERREG) projecten die bijdragen aan onze eigen doelstelling, en het binnenhalen van Europese subsidiemogelijkheden waarin de Euregio kan faciliteren. Zoals u kunt lezen in de bijgevoegde brief, hebben we dit ook benoemd in onze reactie op de Strategische Agenda 2025+.

Samengevat

De Euregio Rijn-Waal streeft naar een sterke economische, sociale en maatschappelijke positie van de (eu)regio. De Euregio levert dus een bijdrage aan het creëren van gunstige omstandigheden waaronder de regio zich kan ontwikkelen. Daarvan profiteert de (eu)regio als geheel, maar ook Renkum als individuele euregiogemeente. De Euregio heeft de taak de regionale grensoverschrijdende samenwerking in het werkgebied van haar leden te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. Hiervoor voert de Euregio projecten uit; vraagt financiële middelen van derden aan; verstrekt financiële middelen aan derden; en adviseert leden, inwoners, bedrijven, organisaties, overheden en andere instellingen bij grensoverschrijdende activiteiten en problemen.

Met het beëindigen van ons lidmaatschap behoort het grondgebied van onze gemeente niet meer tot het werkgebied van de Euregio. De bovengenoemde dienstverlening vanuit de Euregio komt voor de gemeente Renkum en onze inwoners, bedrijven en kennis(instellingen) te vervallen. We kunnen als Renkum geen beroep meer doen op de gemeenschappelijke voorzieningen, diensten en subsidieprogramma's van de Euregio Rijn-Waal.

Het gaat te ver dat bij beëindiging van ons lidmaatschap geen aanspraak meer kunnen maken alle INTERREG-subsidies. Maar wel geldt: doen we mee in de Euregio, dan worden we als gemeente gezien en bijvoorbeeld uitgenodigd om deel te nemen aan projecten zoals het geval was met het eerdergenoemde KLiKER-project.

Onderwerp

Euregio en Regio Arnhem-Nijmegen

Datum

3 november 2020

Kenmerk

Pagina

3 van 5

▪ Regio Arnhem-Nijmegen | The Economic Board

In de raadsvergadering van 2 november zijn ook vragen gesteld over wat de Regio Arnhem-Nijmegen en The Economic Board ons als gemeente nu precies opleveren.

Regio Arnhem-Nijmegen

In het raadsvoorstel Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen 2020 met daarin de voorstellen voor de nieuwe/ versterkte Regio Arnhem-Nijmegen – die deze maand ter besluitvorming bij de raad voor ligt – wordt uitgebreid ingegaan op het belang van de regionale samenwerking en het belang van de Regio Arnhem-Nijmegen voor Renkum.

Onderstaand een overzicht van een aantal van de onderwerpen waaraan gewerkt is binnen de context van de Regio Arnhem-Nijmegen:

- Regionale Energiestrategie (RES)
- Duurzaam inkopen
- Regionaal programma bedrijventerreinen
- Regionale investeringsagenda
- Onderzoek naar wonen met zorg
- Nieuwe woonvormen en woonmilieus
- Monitoring voortgang woningbouw/ versnelling
- Regionaal woningmarktonderzoek
- Regionale huisvestingsverordening
- Huisvesting arbeidsmigranten
- Regionale fietsverbindingen, zoals de snelfietsroute Arnhem-Wageningen en de snelfietsroute tussen Oosterbeek, Arnhem, Velp en Westervoort
- Versterking internationale spoorverbinding en spoorverbinding met de Randstad
- Bediening en toegankelijkheid van stations in de regio
- Spooronderdoorgang in Wolfheze
- Programma Hoogwaardig Openbaar Vervoer (bus)
- Programma Slim & Schoon Onderweg

Van bovengenoemde onderwerpen, programma's en acties profiteert de Renkumse samenleving meestal tenminste indirect. Ook zijn er onderwerpen waaraan wordt gewerkt in de regio die direct van toepassing zijn op onze gemeente, zoals de spoorwegonderdoorgang in Wolfheze, de snelfietsroute(s) en de hoogwaardige OV-verbinding tussen Arnhem en Wageningen die door onze gemeente loopt. In zijn algemeenheid voert de Regio verkenningen uit voor projecten en op basis waarvan subsidie kan worden verkregen van bijvoorbeeld de Provincie. Dit geldt bijvoorbeeld voor de snelfietsroutes en de spoorwegonderdoorgang. Dergelijke verkenningen kunnen we als gemeente meestal niet alleen uitvoeren en bekostigen.

The Economic Board

Wat betreft The Economic Board, deze organisatie levert in algemene zin een bijdrage aan het creëren van gunstige omstandigheden waaronder de regio zich kan ontwikkelen. Dankzij de triple helix-

Onderwerp

Euregio en Regio Arnhem-Nijmegen

Datum

3 november 2020

Kenmerk

Pagina

4 van 5

samenwerking in de Board wordt de Regio ook in Den Haag en Brussel gezien als een belangrijke economische speler. Hierdoor halen we als regio subsidies en andere financieringsbronnen binnen. Daar profiteren de regio als geheel en de individuele regiogemeenten – waaronder dus Renkum – van.

Denk hierbij niet alleen aan onze lokale economie en werkgelegenheid. Onze inwoners profiteren van de werkgelegenheid die er is in een regio waar de economie sterk is. Een sterke regionale economie draagt ook bij aan de aantrekkelijkheid van Renkum als woongemeente en het behoud van onze voorzieningen.

Bijdrage van de Provincie Gelderland

In het raadsvoorstel Gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem-Nijmegen 2020 met daarin de voorstellen voor de nieuwe/ versterkte Regio Arnhem-Nijmegen wordt ingegaan op de bijdrage van de Provincie Gelderland aan de nieuwe/ versterkte Regio Arnhem-Nijmegen.

Met het besluit tot het instellen van de nieuwe gemeenschappelijke regeling en werkwijze van de nieuwe/ versterkte regio, wordt de inwonersbijdrage van de Regio Arnhem-Nijmegen €2,50 (en daarnaast wordt een bijdrage gevraagd voor de voortzetting van TEB van €1 per inwoner voor de jaren 2021-2025). Het bedrag van €2,50 is €1,62 hoger dan de €0,88 die de afgelopen jaren werd betaald voor het Gemeenschappelijk Orgaan van de huidige Regio.

Nu is het zo dat de Provincie Gelderland voornemens is om financieel bij te dragen aan de basisfinanciering met een bedrag van €1.200.000 – gelijk verdeeld over 2021 en 2022 – wanneer de regiogemeenten langjarig instemmen met de nieuwe samenwerking (en de inwonersbijdrage opnemen in hun meerjarenprogrammabegroting). Dat betekent dat, na een positieve besluitvorming over de versterking van de regionale samenwerking, we niet direct geheel de verhoogde inwonersbijdrage hoeven af te dragen.

Voor Renkum betekent dat concreet dat – na verdeling van de genoemde bijdrage van de Provincie op basis van het inwoneraantal van de regiogemeenten – onze bijdrage ten opzichte van de huidige regio voor 2021 en 2022 toeneemt met ca. €27.000 in plaats van ca. €51.000.

In onderstaande tabel is onze inwonersbijdrage voor de komende vier jaar voor de regionale samenwerking weergegeven. Deze tabel is dezelfde als die is opgenomen in het raadsvoorstel over de nieuwe/ versterkte regio.

Inwonersbijdrage	2021	2022	2023	2024
Inwonersbijdrage Regio Arnhem-Nijmegen*	€54.570	€54.570	€78.510	€78.510
Inwonersbijdrage The Economic Board	€31.404	€31.404	€31.404	€31.404
Totaal inwonersbijdrage basisfinanciering	€85.974	€85.974	€109.914	€109.914
Toename bijdrage t.o.v. huidige samenwerking	€26.934	€26.934	€50.874	€50.874

* Met tegemoetkoming van de Provincie voor 2021 en 2022 (€23.940 per jaar) verrekend.

Onderwerp

Euregio en Regio Arnhem-Nijmegen

Datum

3 november 2020

Kenmerk

Pagina

5 van 5